

Lekce 3

Struktura:

Dialog

Ustálená spojení

Slovíčka

Gramatika

Cvičení

Víte, že.....?

Dialog:

Hjemme hos Ola

Jana kommer på besøk til Ola. De sitter i stua og prater sammen.

Jana: Du har en fin leilighet.

Ola: Tusen takk. Er du ikke sulten?

Jana: Nei, takk, men jeg er litt tørst.

Ola: Vil du ha en kopp kaffe?

Jana: Jeg vil heller ha et glass vann.

Ola: Har du ikke lyst på vin? Jeg tar et glass rødvin.

Jana: Ja, gjerne.

Ola (kommer med vin): Vær så god. Skål.

Jana: Skål.

Ola: Du, hva har du lyst til å gjøre?

Jana: Jeg vil se på en interessant film.

Ola: Flott, jeg har ei stor filmsamling her i stua.

Jana: Så bra.

Ustálená spojení:

Å ha lyst på noe – mít chuť na něco (podstatné jméno)

Å ha lyst til å gjøre noe – mít chuť něco dělat (sloveso)

Vil du ha...? – Dáš/ dáte si...?

Vær så god - Prosím

Tusen takk - Díky moc

Slovíčka:

et besøk – návštěva (på besøk – na návštěvě)

å sitte – sedět

ei/ en stue – obývací pokoj

å prate – mluvit, povídat si

sammen – spolu, společně

fin – pěkný, hezký

en leilighet – byt

sulten – hladový

tørst – žíznivý

en kopp – hrnek

en kaffe – kafe, kavárna

heller – raději

et glass – sklenice

et vann – voda

en vin – víno

gjerne – ráda

Skål! – Na zdraví!

å se (på) – dívat se, koukat se (na)

interessant – zajímavý

en film – film

flott – bezva

stor – velký

filmsamling – sbírka filmů

her - tady

Gramatika:

Neurčitý člen:

Neurčitý člen se užívá u počítatelných podstatných jmen v jednotném čísle. Člen **en** používáme pro rod mužský, **et** pro rod střední a **ei** pro rod ženský. Užívá se, mluvíme-li o osobách nebo věcech neznámých nebo blíže neurčených:

en leilighet et glass ei/ en filmsamling

*Du har **en** fin leilighet.*

*Jeg vil heller ha **et** glass vann.*

*Flott, jeg har **ei** stor filmsamling her i stua.*

Určitý člen:

Určitý člen je v norštině postpozitivní – připojuje se za podstatné jméno jako koncovka. Stejně jako u neurčitého členu rozlišujeme tři rody: **-en, -a, -et**. Podstatná jména v určitém tvaru se používají, mluvíme-li o osobách a věcech již zmíněných, známých ze souvislosti nebo určených situací:

Rod mužský: en leilighet - **leiligheten**

Rod ženský: ei filmsamling - **filmsamlinga**

Rod střední: et glass - **glasset**

U výslovnosti středního rodu se koncové **-t** nevyslovuje: glasset [glase].

Podstatné jméno je často v určitém tvaru v postavení po předložce:

*De sitter **i stua** og prater sammen.*

Slovesa ve vazbách s předložkami:

Přidáním předložky za sloveso měníme význam slovesa

å se – vidět, dívat se

å komme - přijít

å se på – dívat se na

å komme fra – pocházet z

å se ut – vypadat

å komme over - překonat

å se ned til noen – dívat se na někoho spatra

å kommfram – dojet, dojít (k cíli)

å se opp til noen - vzhlížet k někomu

å komme bort – ztratit se

Cvičení:

Doplňte chybějící slova z úvodního dialogu:

Jana: Du har en fin

Ola: Er du ikke

Jana: Nei, takk, men jeg er litt

Ola: Vil du ha kaffe?

Jana: Jeg vil ha vann.

Ola: Har du ikke vin? Jeg et glass rødvin.

Jana: Ja,

Ola (kommer med vin): Skål.

Jana:

Ola: Du, hva har du å gjøre?

Jana: Jeg vil en interessant film.

Ola:, jeg har ei stor filmsamling her

Doplňte určitý a neurčitý člen k podstatným jménům:

Stue, leilighet, kopp, glass, vann, vin, kaffe, film, filmsamling, lege, universitet, norskkurs

Přeložte:

Máš chuť na víno? Ne, děkuji. Mám jen trochu hlad. Nemám žízeň. On má pěknou sbírku filmů. Tady je sklenice vína, prosím. Nemáš chuť se podívat na zajímavý film? Ano, ráda. Povídají si spolu.

Víte, že.....?

- ❖ V neformálním rozhovoru může mluvčí na začátku či konci věty zopakovat zájmeno v podmětu:

Du, hva har du lyst til å gjøre?

Du er bare lat, du! (jsi jenom líný!)

- ❖ Mluvčí si může vybrat, zda bude využívat všechny tři členy (en pro mužský rod, ei pro ženský rod, et pro střední rod), nebo zda bude využívat pouze dva (en pro mužský i ženský rod, et pro rod střední). Nynorsk a dialekty operují se všemi třemi členy, v bokmálu se členu „ei“ využívá méně a jeho použití se často omezuje na konkrétní předměty spojené s venkovem a přírodou (ei ku – kua = kráva, ei li – lia = stráž).

- ❖ **ostehøvel** – je kráječ na sýr, norský vynález!!!

